

TALOUSARVIOALOITE 993/2005 vp

Määrärahan osoittaminen valtionosuuden perusteena käytettävän yksikköhinnan korottamiseen teattereiden osalta

Eduskunnalle

Suomalainen teatteri elää taiteellisen toiminnan näkökulmasta hyvää kautta, ja suomalaisten teatterissakäyntiaktiivisuus on maailman huippuluokkaa. Sen sijaan teattereiden taloudellinen tilanne on muodostunut koko suomalaista teatteritoimintaa uhkaavaksi.

Vuodesta 2000 vuoteen 2005 teattereiden valtiontuki kasvoi vain 6 %, kun samana aikana palkkakustannukset teattereissa ovat nousseet noin 16 %. Työvoimakustannusten muodostaessa valtaosan teattereiden menoista on teattereiden julkinen tuki vuodesta 2000 alkaen siis reaalisesti pienentynyt noin 10 %. Vuoden 2005 talousarvio on voimistanut tätä kehitystä entisestään.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusta koskevan lain (635/1998) mukaan museon, teatterin ja orkesterin ylläpitäjälle myönnetään valtionosuutta mainituista toiminnoista aiheutuviin käyttökustannuksiin 37 % markkamäärästä, joka saadaan, kun ylläpitäjälle museota, teatteria ja orkesteria varten vahvistettu laskennallinen henkilötyövuosien määrä kerrotaan henkilötyövuotta kohden asianomaista toimintaa varten määrätyllä yksikköhinnalla.

Teattereiden yksikköhintaan esitetään tällä kertaa samaa indeksikorotusta kuin kaikkiin muihinkin valtionosuuksiin: 2,4 %. Teattereiden yksikköhinta, joka on neljä vuotta pysynyt samansuuruisena, nousee siten 30 948 euroon. Vuosien mittaan karttunut yksikköhinnan jälkeenjääneisyys jää siitä huolimatta merkittäväksi. Hallituk-

sen esityksellä kuilu valtionosuuden perustana olevan yksikköhinnan ja todellisten kustannusten välillä kasvaa edelleen ensi vuonna.

Talousvaikeuksissa kamppailevien teattereiden tilanne on muodostunut kestäättömäksi. Julkisen tuen jo 1990-luvulla alkanut ja alituisesti kasvava jälkeenjääneisyys yleisestä kustannustasosta johtaa väistämättä teatteritarjonnan supistamiseen ja alan työllisyysongelman kärjistymiseen. Se merkitsee myös akuuttia uhkaa alueellisesti kattavan teatteriverkoston säilymiselle.

Julkisen tuen jälkeenjääneisyyden ja menojen kasvun välistä eroa on teattereissa paikattu pääsylipputulosten osuutta kasvattamalla; nostamalla hintoja, tehostamalla myyntiä ja välttämällä riskialttiita ohjelmistovalintoja. Tämä tie on nyt kuljettu loppuun. Edessä ei ole muita ratkaisuja kuin henkilöstön vähentäminen ja toiminnan supistaminen.

Toisaalta hallitus korostaa työllisyyden ja aluepolitiikan merkitystä ohjelmassaan. Teatterit tarjoavat erinomaisen keinon toteuttaa näitä tavoitteita: teattereiden kustannuksista n. 70 % muodostuu palkkakustannuksista ja teatteriverkostomme ulottuu Helsingistä Rovaniemelle ja Raumalta Joensuuhun kattaen näin valtaosan maastamme.

Ensi vuoden talousarvioesityksessä teatterit asetetaan vihdoinkin samaan kastiin museoiden ja orkesterien valtionosuuksien hinnoitteluperusteissa, kun indeksikorotus tulee olemaan 2,4 %. Teattereiden osalta tämä ei kuitenkaan korjaa

aiempien vuosien epätasa-arvoista kehitystä. Siksi valtion vuoden 2006 talousarvion eduskuntakäsittelyssä tulee vasemmistoliiton eduskuntaryhmän näkemyksen mukaan teattereiden tuen jälkeenjääneisyys oikaista korottamalla valtionosuuden perustana olevan henkilötyövuoden hinta oikealle tasolle.

Teattereiden valtiontuen lisääminen on erinomainen keino työllistää sekä estää eriarvoisuuden lisääntymistä maan eri osien välillä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2006 talousarvioon momentille 29.90.31 lisäyksenä 2 300 000 euroa valtionosuuden perusteena käytettävän yksikköhinnan korottamiseen teattereiden osalta.

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2005

Minna Sirnö /vas
Mikko Immonen /vas
Matti Kauppila /vas
Veijo Puhjo /vas
Mikko Kuoppa /vas
Matti Kangas /vas
Erkki Virtanen /vas
Annika Lapintie /vas

Suvi-Anne Siimes /vas
Markus Mustajärvi /vas
Iivo Polvi /vas
Pentti Tiusanen /vas
Jaakko Laakso /vas
Anne Huotari /vas
Kari Uotila /vas
Outi Ojala /vas